Jyväskylän yliopiston julkaisuarkisto
Jyväskylä University Digital Archive

UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

This is an electronic reprint of the original article.
This reprint *may differ* from the original in pagination and typographic detail.

Author(s): Tyrväinen, Pasi

Title: Yliopiston nelikätinen strategiamalli?

Year: 2016

Version:

Please cite the original version:

Tyrväinen, P. (2016, 21.01.2016). Yliopiston nelikätinen strategiamalli?. Tiedeblogi. https://www.jyu.fi/blogit/tiedeblogi/tyrvainen

All material supplied via JYX is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

Yliopiston nelikätinen strategiamalli?

Pasi Tyrväinen, kuvaaja Iida Liimatainen

Loppuvuoden televisiotarjonnassa **Veikko Huovisen** kansanajattelija Konsta Pylkkänen pohdiskeli välikäsien olemusta. Unessaan hän näki jäällä hiihtäjiä, joilla oli neljä kättä – kahdessa kädessä sauvat ja kahdella välikädellä hiihtäjät kutoivat tai vuoleskelivat. Löytyisikö Konstan pohdinnoista uusi näkökulma yliopistouudistuksille?

OKM on patistellut yliopistoja jo pidemmän aikaan profiloitumaan: keskittymään vahvuuksiinsa ja vastaavasti luopumaan jostakin. Suurempi panostus yhteen tieteenalaan tuottaa enemmän tuloksia ja kansainvälistä näkyvyyttä kuin pienempi panostus kahteen alaan. Näin ainakin lyhyellä tähtäimellä.

Pitkällä tähtäimellä keskittyminen vain olemassa oleviin vahvuuksiin ei riitä kehittyvässä tieteen kentässä. Jos tiedeyhteisö olisi pitäytynyt vahvuuksiinsa teologiassa ja filosofiassa, ei kasvatusopin pohjalle rakentuvaa Jyväskylän yliopistoa olisi koskaan perustettu.

Organisaatiotutkimuksen mukaan pitkällä tähtäimellä parhaiten menestyvät kaksikätiset (ambidextrous) organisaatiot, jotka samaan aikaan sekä kehittävät vahvuuksiaan että hakevat uusia avauksia. Vieläpä niin, että uusien avauksien onnistuminen on varmempaa siihen keskittyvässä omassa yksikössä kuin vakiintuneen toiminnan varjossa. Tämä näyttää pätevän myös tutkimissamme suurissa yrityksissä. Kysymys onkin lähinnä siitä, kuinka paljon panostetaan jo olemassa olevaan osaamiseen ja kuinka paljon uuden luomiseen.

Nykyisessä tieteenalojen kirjossa uudet avaukset löytyvät yleensä tieteenalojen rajapinnoissa, uusista yhdistelmistä. Etenkin kovissa tulospaineissa yksiköillä on suurempi pyrkimys keskittyä optimoimaan sisäistä toimintaansa kuin hakea uusia avauksia siilon rajapinnasta. Tulosyksikköjen välisen yhteistyön sijaan korostuu sisäinen kilpailu. Toisaalta monitieteisen yliopistomme vahvuutena on laaja joukko rajapintoja, joista uusia avauksia voi löytää sekä tiedekuntien sisällä että tiedekuntien välillä. Tätä etua ei kannattaisi jättää hyödyntämättä.

Jos OKM:n malli vaikuttaa ensituntumalta yksikätiseltä ja lyhyen tähtäimen optimointiin suuntautuvalta, mikä olisi Konstan nelikätinen malli? Ainakin siihen sisältyisi kaksikätisen organisaation uusien avausten luominen toisena tiedeyhteisöä palvelevana kätenä. Kolmas ja neljäs käsi voisivat olla tutkimukseen perustuvan opetuksen ja yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen välikäsiä,

joilla yliopisto ansaitsee paikkansa osana yhteiskuntaa, mikä tukee pitkällä tähtäimellä tiedeyliopiston olemassaoloa.

21.1.2016 Pasi Tyrväinen, professori ja Agora Center -tutkimusyksikön johtaja